

Program wychowawczo - profilaktyczny Zespołu Szkół Ogólnokształcących w Żorach

Autorzy programu:

mgr Renata Gibas, mgr Liliana Marcisz

Wstęp

Narastanie zjawisk zagrażających nieprawidłowemu rozwojowi dzieci i młodzieży, zobowiązuje szkołę nie tylko do wyposażenia uczniów w wiedzę i umiejętności rozwijania aktywności intelektualnej, ale także powinna zmierzać w kierunku wzmocnienia u uczniów postaw pożądanych społecznie i powszechnie akceptowanych. W dobie narastających zagrożeń dla życia i zdrowia człowieka, a w szczególności dotyczących młodych ludzi, niezbędnym zadaniem szkoły staje się zapobieganie uleganiu zachowaniom ryzykownym wśród uczniów. Współczesna szkoła powinna wyposażyć młodego człowieka w wiedzę i umiejętności umożliwiające podejmowanie działań przeciwdziałających współczesnym zagrożeniom oraz kształtować konstruktywną postawę wobec własnego losu - planowania i podejmowania decyzji sprzyjającym własnemu zdrowiu i rozwojowi.

DIAGNOZA WSTĘPNA SPOŁECZNOŚCI SZKOLNEJ

Zespół Szkół Ogólnokształcących w Żorach obejmuje I Liceum Ogólnokształcące im. Karola Miarki, Gimnazjum Nr 1 im. Karola Miarki oraz Technikum nr 4. Działania wychowawczo - profilaktyczne skierowane są do młodzieży w przedziale wiekowym 14-19 lat. Nasi uczniowie pochodzą zarówno z terenów wiejskich jak i miejskich, w tym skupisk osiedlowych. Status społeczny naszej młodzieży jest także zróżnicowany.

W celu rozpoznania potrzeb i problemów społeczności szkolnej przeprowadzono wśród uczniów badania ankietowe. Z przeprowadzonych badań wynika, iż uczniowie w większości czują się bezpiecznie w szkole, jednak rzadko spotkają się oni z przejawami agresji i przemocy oraz używania środków odurzających takich jak papierosy, alkohol oraz sporadycznie narkotyki. Z całej listy wyszczególnionych w ankiecie zachowań, przez które nie czują się bezpiecznie w szkole wybrali jedynie punkt dotyczący agresji werbalnej (rozpowszechnianie plotek i oszczerstw-również przez smsy i internet, obgadywanie, izolowanie w klasie).

Natomiast jeśli chodzi o ważne tematy, które chcieliby poruszać na lekcjach wychowawczych, to większość związana jest z emocjonalnym rozwojem człowieka. Chcieliby rozmawiać o przyjaźni, miłości (zarówno tej duchowej jak i fizycznej), zaufaniu, tolerancji, samoakceptacji, ale także o tym jak być akceptowanym w klasie i jak stworzyć zgrany zespół klasowy. Kolejnym powtarzającym się tematem był wybór dalszego kierunku kształcenia

i doradztwo zawodowe. Pojawiły się też potrzeby dotyczące poszerzenia wiedzy w dziedzinie radzenia sobie ze stresem i organizacji czasu wolnego.

Wychodząc na przeciw potrzebom wynikającym z obserwacji, rozmów i analizy dokumentacji np. dzienników, osiągnięć uczniów, uwag oraz badań ankietowych przeprowadzonych w szkole, stworzono program wychowawczo – profilaktyczny, którego **głównym celem** jest **wspomaganie uczniów w osiągnięciu dojrzałości w czterech podstawowych sferach: fizycznej, psychicznej, społecznej i duchowej.**

Program ten podzielony został na dwie części:

1. **Wychowawczą** – gdzie wychowanie rozumiane jest jako proces wspierania ucznia w jego rozwoju,
2. **Profilaktyczną** – rozumianą jako szereg działań i inicjatyw szkolnych, mających na celu wzmocnienie, korygowanie i uzupełnianie procesu wychowawczego oraz ochronę uczniów przed nieporządanymi lub szkodliwymi czynnikami.

Nasz program dotyczy zasad bezpiecznego zachowania w różnych szkolnych i pozaszkolnych miejscach i sytuacjach; zakłada wszechstronne i całościowe oddziaływanie na uczniów i nie ogranicza się tylko do sytuacji wynikających z pobytu w szkole.

Podejmowane przez nas działania wychowawcze w szkole obejmują promocję zdrowia, w tym zdrowia psychicznego oraz profilaktykę, interwencje kryzysowe, korektę zachowań oraz przeciwdziałanie, a także redukcję wszelkiego rodzaju zagrożeń.

Pragniemy, aby wychowanek naszej szkoły nie tylko odznaczał się odpowiednim stopniem wiedzy, lecz również potrafił podejmować świadome decyzje prowadzące do zwiększenia jego (i innych) bezpieczeństwa w życiu i potrafił kulturalnie zachować się w każdej sytuacji.

Nasze działania wychowawcze polegają na stawianiu granic, ustanawianiu zasad, norm i reguł współżycia społecznego w szkole i konsekwentnego ich przestrzegania.

Pragniemy kształtować takie wartości jak odpowiedzialność, rzetelność, wiarygodność i odpowiedzialność za swoje czyny.

CELE SZCZEGÓŁOWE

- a) kształtowanie postawy szacunku wobec siebie i innych osób
- b) promocja kulturalnego zachowania się w codziennych sytuacjach
- c) kształtowanie umiejętności komunikacji interpersonalnej w miejscach publicznych i w różnych sytuacjach życiowych
- d) mobilizowanie uczniów do ciągłej pracy nad sobą
- e) rozpoznawanie i ocenianie przez uczniów swojego zachowania
- f) zachęcanie do wyciągania wniosków ze swojego postępowania i do jego poprawy
- g) propagowanie zasad kulturalnej dyskusji
- h) promowanie otwartości i tolerancji względem odmienności innych ludzi
- i) poprawa stanu bezpieczeństwa szkoły poprzez poprawę relacji interpersonalnych i klimatu społecznego szkoły
- j) wzmocnienie i rozszerzenie specjalistycznej pomocy psychologiczno-pedagogicznej
- k) ograniczenie skali występowania zjawisk patologicznych tj.: przemocy i uzależnień od alkoholu, nikotyny, narkomanii, uzależnienia od telefonu, komputera, internetu, itp.
- l) przeciwdziałanie agresji i patologii wśród młodzieży poprzez sport i zajęcia pozalekcyjne
- m) promowanie dojrzałości i odpowiedzialności seksualnej oraz zapobieganie ryzykownym zachowaniom seksualnym

UCZESTNICY PROGRAMU

- nauczyciele (wszystkich przedmiotów) i wychowawcy,
- pracownicy administracyjno-gospodarczy,
- uczniowie,
- rodzice,
- społeczność lokalna.

SZCZEGÓŁOWY PLAN DZIAŁAŃ PROFILAKTYCZNYCH

Zadanie ogólne	Zadania szczegółowe	Adresat	Odpowiedzialni
Propagowanie zdrowego stylu życia	Lekcje dotyczące racjonalnego sposobu odżywiania (profilaktyka zaburzeń odżywiania)	Uczniowie liceum, technikum i gimnazjum	Nauczyciele biologii, wychowawcy klas
	Szkolenie dotyczące samobadania piersi	Uczniowie klasy II liceum i technikum	Pielęgniarka szkolna
	Pierwsza pomoc	Uczniowie liceum, technikum i gimnazjum	Pielęgniarka szkolna, przeszkoleni nauczyciele
	Zapobieganie nałogom	Uczniowie liceum, technikum i gimnazjum	Pielęgniarka szkolna
	Wrodzone wady cewy nerwowej	Uczniowie klasy III liceum i technikum	Pielęgniarka szkolna
	Kontrola wady postawy, kontrola słuchu, kontrola wzroku	Uczniowie liceum, technikum i gimnazjum	Pielęgniarka szkolna
	Nadciśnienie tętnicze	Uczniowie liceum, technikum i gimnazjum	Pielęgniarka szkolna
	Aids, choroby przenoszone drogą płciową	Uczniowie liceum, technikum i gimnazjum	Pielęgniarka szkolna
	Lekcje dotyczące wpływu stresu na życie człowieka oraz sposobów radzenia sobie z napięciem emocjonalnym	Uczniowie liceum, technikum i gimnazjum	Wychowawcy, nauczyciele przedsiębiorczości, biologii, pedagog szkolny
	Lekcje wychowawcze dotyczące emocji w kontekście okresu dojrzewania	Uczniowie liceum, technikum i gimnazjum	Wychowawcy, pedagog szkolny,
Indywidualne konsultacje	Uczniowie liceum, technikum i gimnazjum	Pedagog szkolny,	

	Organizowanie happeningów tematycznych	Uczniowie liceum, technikum i gimnazjum	Samorząd Uczniowski
Przeciwdziałanie zachowaniom ryzykownym wśród młodzieży	Lekcje wychowawcze na temat uzależnień od środków psychoaktywnych, alkoholu, papierosów, internetu	Uczniowie liceum, technikum i gimnazjum	Wychowawcy, pedagodzy, nauczyciele biologii, zaproszeni specjaliści
	Prelekcje na temat cyberprzemocy, odpowiedzialności karnej nieletnich i konsekwencjach postępowania	Uczniowie kl I liceum, technikum i gimnazjum	Wychowawcy, Pedagog szkolny, policjanci
	Lekcja wychowawcza na temat radzenia sobie z obniżonym nastrojem i stanami depresyjnymi (działania związane z profilaktyką samobójstw)	Uczniowie liceum, technikum i gimnazjum	Wychowawcy, Pedagog szkolny
	Promowanie wartości afirmujących życie w ramach profilaktyki zachowań autodestruktywnych	Uczniowie liceum, technikum i gimnazjum	Wychowawcy, pedagodzy, zaproszeni specjaliści
	Promowanie higieny psychicznej wśród uczniów jako jedna z metod radzenia sobie ze stresem	Uczniowie liceum, technikum i gimnazjum	Wychowawcy, pedagodzy, nauczyciele biologii, zaproszeni specjaliści
	Pogadanka dotycząca zbyt wczesnej inicjacji oraz chorób wenerycznych, AIDS	Uczniowie liceum, technikum i gimnazjum	Pielęgniarka, nauczyciele biologii, edukator seksualny
	Rozwiązywanie problemów młodzieży oraz ich rodzin	Prelekcja dotycząca instytucji, organizacji wspomagających w sytuacjach trudnych na terenie województwa	Rodzice, uczniowie
Indywidualne poradnictwo psychologiczne		Rodzice, uczniowie	Pedagog szkolny, psycholog szkolny

**Harmonogram oddziaływań wychowawczych na rok
szkolny 2017/2018**

Harmonogram oddziaływań wychowawczych na rok szkolny 2017/2018

Klasa II gimnazjum:

Zadanie główne	Treści działań – tematy lekcji	Sposób realizacji - metody, formy pracy
Edukacja patriotyczna	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zapoznanie z historią i tradycją szkoły, miasta i regionu. 2. Kształtowanie postawy szacunku wobec symboli narodowych. 3. Udział w obchodach świąt państwowych i regionalnych organizowanych przez miasto. 	Wykłady, wystawy, wycieczki do miejsc pamięci narodowej, ceremoniał pocztu sztandarowego
Profilaktyka uzależnień	<ol style="list-style-type: none"> 1. Uświadomienie uczniom czym jest uzależnienie, jego zagrożenia, mechanizmy działania, współuzależnienie 2. Poszerzenie informacji na temat szkodliwości uzależnień w kontekście na relacje, organizm ludzki 3. Rozpoznawanie zjawisk patologicznych (alkoholizm, narkomania, nikotynizm). Formy przeciwdziałania. 4. Mechanizmy współuzależnienia. 5. „Czy znasz pułapki wirtualnej rzeczywistości?” - wdrażanie uczniów do autorefleksji nt racjonalnego korzystania ze współczesnych mediów (ilość czasu spędzanego przed komputerem, z telefonem, rodzaje aktywności w internecie); zwrócenie uwagi na zagrożenia płynące z nadmiernego i niewłaściwego korzystania z mediów cyfrowych; promowanie bezpiecznego korzystania z internetu, komputera i telefonu. 	Zajęcia warsztatowe, pogadanki, spotkania ze specjalistami zajmującymi się problemami uzależnień
Praca nad sobą	<ol style="list-style-type: none"> 1. Moja hierarchia wartości 2. Uczucia i emocje w życiu człowieka 3. Uczestnictwo ucznia w wystawieniu oceny z zachowania 4. Samodzielna praca nad swoimi słabymi stronami na podstawie wcześniej ustalonych zasad, 5. Komunikacja interpersonalna – asertywność: konstruktywna krytyka, przyjmowanie i dawanie komplementów, sztuka odmawiania 	Zajęcia warsztatowe Autorefleksja
Rozwiązywanie problemów wychowawczych	<ol style="list-style-type: none"> 1. Diagnoza problemów wychowawczych 2. Rozwiązywanie bieżących problemów wychowawczych w klasie 	Pogadanki

Harmonogram oddziaływań wychowawczych na rok szkolny 2017/2018

Klasa III gimnazjum:

Zadanie główne	Treści działań – tematy lekcji	Sposób realizacji - metody, formy pracy
Edukacja patriotyczna	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zapoznanie z historią i tradycją szkoły, miasta i regionu. 2. Kształtowanie postawy szacunku wobec symboli narodowych. 3. Udział w obchodach świąt państwowych i regionalnych organizowanych przez miasto. 	Wykłady, wystawy, wycieczki do miejsc pamięci narodowej, ceremoniał pocztu sztandarowego
Praca nad sobą	<ol style="list-style-type: none"> 1. Autorefleksja 2. Samodzielna praca nad swoimi słabymi stronami na podstawie wcześniej ustalonych zasad 3. Ja w kontaktach z innymi ludźmi 4. Moje „terytorium psychologiczne” 5. Uczestnictwo ucznia w wystawieniu oceny z zachowania 	Zajęcia warsztatowe, dyskusja
Kształtowanie prozdrowotnej postawy wobec siebie i innych.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Stres w kontekście egzaminu gimnazjalnego (pojęcie stresu, sposoby radzenia ze stresem) 2. Poczucie własnej wartości, życie w zgodzie ze swoimi zasadami, nie podleganie naciskom i manipulacjom otoczenia 	Zajęcia warsztatowe i dyskusja
Edukacja seksualna	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zapobieganie przedwczesnym inicjacom seksualnym 	Spotkanie z seksuologiem
Preorientacja zawodowa	<ol style="list-style-type: none"> 1. Mój typ osobowości 2. Zainteresowania, zdolności 3. Zaplanowanie kariery zawodowej (wybór szkoły, profilu, zawodu, specjalności, itp.) 4. Poznanie różnych zawodów i specjalności 	Kwestionariusze, ankiety, warsztaty psychologiczne, uczestnictwo w targach edukacyjnych i dniach otwartych

Harmonogram oddziaływań wychowawczych na rok szkolny 2017/2018

Klasy I LO i TECHNIKUM :

Zadanie główne	Treści działań – tematy lekcji	Sposób realizacji - metody, formy pracy
Edukacja patriotyczna	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zapoznanie z historią i tradycją szkoły, miasta i regionu. 2. Kształtowanie postawy szacunku wobec symboli narodowych. 3. Udział w obchodach świąt państwowych i regionalnych organizowanych przez miasto. 	Wykłady, wystawy, wycieczki do miejsc pamięci narodowej, ceremoniał pocztu sztandarowego
Zapoznanie uczniów z podstawowymi dokumentami szkolnymi	<ol style="list-style-type: none"> 1. Przedstawienie uczniom Statutu ZSO, WSO, 2. Przedstawienie Karty Zasad Postaw i Zachowań w ZSO 3. Zwrócenie uwagi na zagrożenia płynące z nadmiernego i niewłaściwego korzystania z mediów cyfrowych; promowanie bezpiecznego korzystania z internetu, komputera i telefonu. 	Mini wykład, Zwrócenie szczególnej uwagi na zapis w statucie dotyczący używania telefonów komórkowych w szkole
Zapoznanie z historią i tradycją szkoły, miasta i regionu	<ul style="list-style-type: none"> - pogadanki o patronie szkoły, tradycji szkoły, miasta i regionu - kształtowanie postawy szacunku wobec symboli narodowych 	Mini wykład
Integracja zespołu klasowego	<ol style="list-style-type: none"> 1. Poznajmy się 2. Podpisanie kontraktu grupowego 3. Budowanie zaufania i więzi w grupie 4. Podstawy komunikacji interpersonalnej 5. Współpraca w grupie 	Zajęcia warsztatowe, outdoorowe
Praca nad sobą	<ol style="list-style-type: none"> 1. Autorefleksja 2. Samodzielna praca nad swoimi słabymi stronami na podstawie wcześniej ustalonych zasad 3. Ja w kontaktach z innymi ludźmi 4. Moje „terytorium psychologiczne” 	Zajęcia warsztatowe, dyskusja
Rozwiązywanie problemów wychowawczych	<ol style="list-style-type: none"> 1. Diagnoza problemów wychowawczych 2. Rozwiązywanie bieżących problemów wychowawczych w klasie 	Pogadanki
Przeciwdziałanie przemocy wśród uczniów	<ol style="list-style-type: none"> 1. Uświadomienie uczniom czym jest przemoc, cyberprzemoc. Rola świadka, ofiary i sprawcy. 2. Poszerzenie informacji na temat odpowiedzialności karnej nieletnich oraz jej konsekwencjach. 	Prelekcje, mini wykład, warsztaty

Harmonogram oddziaływań wychowawczych na rok szkolny 2017/2018

Klasa II LO:

Zadanie główne	Treści działań – tematy lekcji	Sposób realizacji - metody, formy pracy
Edukacja patriotyczna	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zapoznanie z historią i tradycją szkoły, miasta i regionu. 2. Kształtowanie postawy szacunku wobec symboli narodowych. 3. Udział w obchodach świąt państwowych i regionalnych organizowanych przez miasto. 	Wykłady, wystawy, wycieczki do miejsc pamięci narodowej, ceremoniał pocztu sztandarowego
Profilaktyka uzależnień	<ol style="list-style-type: none"> 1. Uświadomienie uczniom czym jest uzależnienie, jego zagrożenia, mechanizmy działania, współuzależnienie 2. Poszerzenie informacji na temat szkodliwości uzależnień w kontekście na relacje, organizm ludzki 3. Rozpoznawanie zjawisk patologicznych (alkoholizm, narkomania, nikotynizm). Formy przeciwdziałania. 4. Mechanizmy współuzależnienia. 5. „Czy znasz pułapki wirtualnej rzeczywistości?” - wdrażanie uczniów do autorefleksji nt racjonalnego korzystania ze współczesnych mediów (ilość czasu spędzanego przed komputerem, z telefonem, rodzaje aktywności w internecie); zwrócenie uwagi na zagrożenia płynące z nadmiernego i niewłaściwego korzystania z mediów cyfrowych; promowanie bezpiecznego korzystania z internetu, komputera i telefonu. 	Zajęcia warsztatowe, mini wykład, spotkania ze specjalistami zajmującymi się problemami uzależnień
Rozwiązywanie problemów wychowawczych	<ol style="list-style-type: none"> 1. Diagnoza problemów wychowawczych 2. Rozwiązywanie bieżących problemów wychowawczych w klasie 	Pogadanki
Preorientacja zawodowa	<ol style="list-style-type: none"> 1. Mój typ osobowości 2. Zainteresowania, zdolności 3. Zaplanowanie kariery zawodowej (wybór uczelni, zawodu, specjalności, itp.) 4. Poznanie różnych zawodów i specjalności 	Kwestionariusze, ankiety, warsztaty psychologiczne, treningi wyboru zawodu, uczestnictwo w targach edukacyjnych i dniach otwartych

Harmonogram oddziaływań wychowawczych na rok szkolny 2017/2018

Klasa III LO:

Zadanie główne	Treści działań – tematy lekcji	Sposób realizacji - metody, formy pracy
Edukacja patriotyczna	<ol style="list-style-type: none">1. Zapoznanie z historią i tradycją szkoły, miasta i regionu.2. Kształtowanie postawy szacunku wobec symboli narodowych.3. Udział w obchodach świąt państwowych i regionalnych organizowanych przez miasto.	Wykłady, wystawy, wycieczki do miejsc pamięci narodowej, ceremoniał pocztu sztandarowego
Kształtowanie prozdrowotnej postawy wobec siebie i innych.	<ol style="list-style-type: none">1. Stres w kontekście egzaminu dojrzałości (pojęcie stresu, sposoby radzenia ze stresem)2. Poczucie własnej wartości, życie w zgodzie ze swoimi zasadami, nie podleganie naciskom i manipulacjom otoczenia	Zajęcia warsztatowe i dyskusja
Edukacja seksualna	<ol style="list-style-type: none">1. Odpowiedzialność seksualna2. Jak zapobiec ryzykownym zachowaniom seksualnym	Spotkanie z seksuologiem
Orientacja zawodowa	<ol style="list-style-type: none">1. Treningi wyboru zawodu2. Informacje o uczelniach i kierunkach kształcenia3. Rynek pracy, Targi Pracy4. Otwarte Dni Uczelni	Zajęcia warsztatowe, Prelekcje gości, Uczestnictwo w Targach Pracy i Otwartych Dniach Uczelni

Zasady korzystania z systemu monitoringu wizyjnego

1. Na terenie szkoły znajduje się system monitoringu wizyjnego wraz z zapisem , a nagrania z kamer mogą być podstawą do pociągnięcia do odpowiedzialności w stosunku do osób, które nie stosują się do zapisów statutu szkoły
2. Dyrektor szkoły gwarantuje, iż monitoring prowadzony jest w sposób nie naruszający dóbr osobistych oraz godności społeczności szkolnej.
3. W przypadku naruszenia bezpieczeństwa osób lub zaistniałych sytuacji patologicznych na terenie szkoły istnieje możliwość wykorzystania nagrań z monitoringu celem wyjaśnienia zaistniałej sytuacji.
4. Zarejestrowany materiał jest przedstawiany stronom postępowania i konfrontowany z ich zeznaniami. Wgląd mają również prawni opiekunowie ucznia.
- 5.** W przypadku znaczącego naruszenia prawa nagranie z monitoringu wizyjnego jest przekazywane w ręce służb prewencyjnych, celem przeprowadzenia dalszego postępowania wyjaśniającego.

PROJEKT LADIES & GENTLEMEN 2017/2018

Znajomość ogólnie przyjętych form zachowań i sposobów bycia na pewno ułatwia codzienne życie. Spotykając zupełnie nieznanego nam człowieka oceniamy go, biorąc pod uwagę: jego ogólny wygląd (w tym sposób ubierania się), zachowanie, sposób wystawiania się. Oczywiście tzw. pierwsze wrażenie może być mylące, najczęściej jednak w miarę poznawanie tego człowieka, pierwsze sygnały nabierają dodatkowego znaczenia. Dlatego między innymi, tak ważny jest nasz wygląd, sposób bycia oraz język, słownictwo, którym się porozumiewamy.

Niektóre zasady dobrego wychowania znamy tak dobrze, że stosujemy je nieświadomie. Jednak gdy brakuje nam obycia w sytuacjach formalnych, zakłopotanie może nam odebrać pewność siebie. Lepiej więc przypomnieć sobie niektóre reguły savoir vivre i wprowadzić je w życie.

CELE PROJEKTU:

1. Wypracowanie ogólnie rozumianego dobrego stylu bycia
2. Zwrócenie uwagi młodzieży na takie wartości jak:
 - Szacunek dla drugiego człowieka
 - Asertywne wyrażanie siebie
 - Kultura osobista
 - Zdobicie wiedzy i umiejętności związanych z bon tonem

DZIAŁANIA:

1. Przeprowadzenie lekcji wychowawczych na temat zasad savoir-vivru
2. Włączenie młodzieży w propagowanie dobrego stylu bycia poprzez konkursy, prelekcje, filmy, itp
3. Happening na zakończenie projektu.